

УДК 657.1:005(477)(045)

В.І. Кузь, к.е.н.

Буковинський державний фінансово-економічний університет

ПРИНЦИПИ ТА ЗАВДАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В СТРАТЕГІЧНОМУ ВИМІРІ

Досліджено проблеми інформаційного забезпечення прийняття стратегічних управлінських рішень в контексті побудови стратегічного (управлінського) обліку та удосконалення організаційних аспектів традиційної системи бухгалтерського обліку. Визначено завдання та принципи організації системи бухгалтерського обліку з метою формування релевантних облікових даних та задоволення інформаційних потреб системи стратегічного управління, що забезпечить отримання конкурентних переваг на первинних ланках процесу прийняття управлінських рішень.

Ключові слова: *завдання організації бухгалтерського обліку, принципи організації бухгалтерського обліку, стратегічний облік, організація бухгалтерського обліку.*

Актуальність дослідження та постановка проблеми.

Бухгалтерський облік спрямований на задоволення інформаційних потреб управління, а саме – на процес прийняття управлінських рішень. За умови глобалізаційних процесів в економічних системах і зростання боротьби на ресурсних та споживчих ринках, система управління, її функціонування спрямовуються не тільки на забезпечення прибутковості бізнесу шляхом максимізації доходів і мінімізації витрат, а й на отримання конкурентних переваг в довгостроковій перспективі. Досягнення тенденцій сталого розвитку суб'єкта господарювання, його позитивного іміджу, стабільного рівня прибутковості вимагає врахування при організації бухгалтерського обліку низки факторів, які в короткостроковому періоді є обтяжливими для досягнення цілей господарської діяльності (соціальний та екологічний аспекти бізнесу тощо), проте робить даний аспект організації управлінської діяльності важливим та стратегічно вмотивованим.

Вимогою сучасності щодо розвитку бухгалтерського обліку, як головної інформаційної системи суб'єкта господарювання, повинна стати відповідь на запитання «Чи здатний традиційний бухгалтерський облік враховувати потреби стратегічного управління?», «Чи потрібно ств

інформаційного забезпечення?», «Як необхідно організувати бухгалтерський облік з метою забезпечення інформацією процес управління для досягнення стратегічних цілей?».

Організація та ведення бухгалтерського обліку є однією із основоположних умов провадження підприємницької діяльності, незважаючи на наявність встановлених цілей стратегічного розвитку суб'єкта господарювання. Виходячи з традиційної сутності бухгалтерського обліку та ненадання належної уваги управлінським персоналом вітчизняних підприємств потреби визначення стратегії подальшого їх функціонування, актуальною проблемою залишається дослідження організаційного аспекту системи бухгалтерського обліку в контексті потенційної потреби інформаційного забезпечення процесу прийняття стратегічних рішень.

Мета статті полягає у необхідності визначення принципів та завдань організації бухгалтерського обліку для забезпечення формування інформаційної системи стратегічного управління в умовах дотримання класичного розуміння бухгалтерського обліку та відсутності на підприємстві функціонуючої підсистеми стратегічного (управлінського) обліку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематику ідентифікації системи інформаційного забезпечення для потреб стратегічного управління досліджують багато науковців як вітчизняних, так і зарубіжних: Ш.І. Алібєков, І.М. Гончаренко, С.М. Деньга, А.О. Спіфанов, В.Г. Корчагіна, Т.Б. Кувалдіна, С.Ф. Легенчук, Н.Г. Никандрова, В.З. Семанюк, І.І. Хахонова, Л.В. Чижевська, А.В. Шайкан, Г.М. Шамота та ін. Порушена в статті проблема є багатогранною, окремим аспектом якої є визначення принципів та завдань організації обліку в класичному розумінні в цілях задоволення інформаційних потреб стратегічного управління.

Викладення основного матеріалу дослідження. Необхідність дослідження побудови та функціонування системи бухгалтерського обліку підприємства в стратегічному вимірі зумовлена двома основними взаємопов'язаними тенденціями: конкуренція між економічними суб'єктами та глобалізація економічних процесів. Кожен суб'єкт господарювання, бажаючий ефективно працювати в майбутньому, повинен адаптувати власну систему управління до глобальних суспільно-економічних викликів. О.Г. Білорус акцентує увагу на присутності об'єктивно діючого закону інтеграції фінансово-інформаційного простору, що вже слід розглядати не як тенденцію, а як закономірність [3, С. 105]. За таких умов, нагальною потребою розвитку підприємництва є формування системи стратегічного

управління та підсистеми її інформаційного забезпечення, відмінної від системи бухгалтерського обліку в традиційному розумінні: «облікова модель з ускладненням суспільно-господарського буття та загостренням конкуренції потребує розвитку з метою створення необхідного інформаційного забезпечення для управління ним.

Бухгалтерський облік є надто консервативним, тому для відображення об'єкта управління в тих аспектах, які не охоплені бухгалтерським обліком, доводиться вести інші види обліку та розширювати інші функції управління, наприклад, часто безрезультатно здійснювати пошук фактичної інформації про причини певних наслідків, виконуючи функцію аналізу» [6, С. 63].

Здавалося б, вирішення окреслених проблем забезпечить формування та на належному рівні функціонування системи стратегічного (управлінського) обліку, основними характеристиками якої є: 1) стратегічний облік враховує ризики діяльності підприємства в перспективі [2, С. 124–125]; 2) побудова системи стратегічного обліку набагато ефективніша, якщо вона базується на чіткому розумінні місії організації та її стратегічних цілей [13, С. 720–724]; 3) завдання стратегічного обліку полягають у формуванні в обліковій системі інформації про зовнішнє і внутрішнє середовище підприємства [11, С. 59–64]; 4) завдання бухгалтерського обліку в контексті стратегічного управління полягає в оптимізації способів підготовки і передачі інформації менеджерам усіх рівнів системи управління для забезпечення своєчасності прийняття та реалізації управлінських рішень [15].

Проте незважаючи на цінність інформації, що акумулюється в системі стратегічного (управлінського) обліку для системи управління відносно її впровадження в практичну діяльність вітчизняних підприємств, існують бар'єри управлінського та облікового організаційно-методичного характеру, на чому акцентують увагу багато науковців. Зокрема С.Ф. Легенчук, ведучи мову про проблеми розвитку стратегічного обліку в Україні, констатує факт не вирішення проблеми, на ряду з іншими, розробки методики організації побудови системи стратегічного обліку на підприємстві [9, С. 224].

Отже, для вітчизняних суб'єктів господарювання в умовах конкурентної боротьби нагальною потребою є забезпечення сталого розвитку шляхом функціонування системи стратегічного обліку, що не може бути реалізовано при відсутності встановлених та задекларованих стратегічних цілей, а також через брак організаційних

та методичних розробок побудови стратегічного обліку. На даному етапі розвитку економічної системи актуальним залишається вирішення окреслених проблем через максимальну адаптацію організаційної складової традиційної системи бухгалтерського обліку до потреб стратегічного управління.

В традиційному трактуванні, бухгалтерський облік – процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень [1]. Процесуальна основа системи бухгалтерського обліку характеризується послідовністю зміни об'єктів обліку у вартісному і натуральному вимірниках, що відбувається за встановленим порядком та сукупністю ряду послідовних дій, спрямованих на досягнення певного результату, що вимагає організація даного процесу (системи).

Організація як процес – це: 1) створення, заснування будь-чого, залучаючи до цього когось (щось), спираючись на них; 2) об'єднання будь-кого (будь-чого) з певною метою; 3) зосередження, мобілізація, спрямування когось на будь-що; 4) чітке налагоджування, належне впорядкування будь-чого.

Функціональним призначенням організації обліку як процесу у визначених ракурсах є створення нової та якісне вдосконалення функціонуючої системи бухгалтерського обліку на підприємстві. Тому організувати – означає або створити нову систему, або поліпшити стан вже існуючої в процесі її функціонування, відповідно до різних внутрішніх та зовнішніх факторів.

Організаційні дії власників та управлінського персоналу підприємства, відносно системи бухгалтерського обліку, повинні забезпечити досягнення основної мети бухгалтерського обліку. Метою ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства.

Тому під організацією бухгалтерського обліку слід розуміти сукупність заходів суб'єкта процесу організації, які мають цілеспрямований характер щодо створення, забезпечення, постійного впорядкування і вдосконалення функціонування системи бухгалтерського обліку на підприємстві.

На думку Г.М. Шамоти, «організація бухгалтерського обліку – це науковообґрунтована система умов та елементів побудови облікового

процесу з метою отримання достовірної та своєчасної інформації про господарську діяльність підприємства та здійснення контролю з раціональним використанням його ресурсів. З практичної точки зору, організацією бухгалтерського обліку є цілеспрямована діяльність керівника і головного бухгалтера підприємства зі створення, постійного упорядкування та вдосконалення системи бухгалтерського обліку з метою забезпечення інформацією зовнішніх і внутрішніх користувачів» [12, С. 155].

І.М. Гончаренко стверджує, що «ефективна організація бухгалтерського обліку передбачає створення гнучкої, багатофункціональної системи, орієнтованої на забезпечення вихідною обліковою інформацією користувачів з метою прийняття виважених управлінських рішень» [5, С. 45].

На думку В.Г. Корчагіної, «раціональна організація обліку, що являє процес цілеспрямованого вибору та безперервного упорядкування способів і прийомів збирання, обробки та узагальнення достовірної і своєчасної вихідної інформації про наявність, збереження та використання ресурсів з метою прийняття управлінських рішень» [12, С. 94].

Слід зазначити, що метою ефективної організації бухгалтерського обліку є не тільки забезпечення достовірного відображення облікових даних, забезпечення зовнішніх та внутрішніх користувачів обліково-економічною інформацією у форматі фінансової звітності чи досягнення оптимального розподілу обов'язків між обліковими працівниками. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві повинна забезпечити створення системи інформаційного забезпечення процесу прийняття стратегічних управлінських рішень, у разі відсутності якої можуть бути присутні негативні явища в господарській діяльності суб'єкта господарювання: «відсутність обліку або його неналежна організація призводить до неупорядкованості господарської системи, наслідком якої є соціальні диспропорції, розорення підприємств; політичного хаосу, що виявляється в економічній анархії держави, що, врешті-решт, призводить до культурної та суспільної деградації» [7, С. 7–8].

Традиційно основними завданнями бухгалтерського обліку є:

1) формування повної та достовірної інформації про фінансово-господарську діяльність суб'єкта господарювання, яка необхідна внутрішнім та зовнішнім користувачам фінансової звітності;

2) забезпечення відповідних користувачів інформацією для

контролю за дотриманням законодавства при здійсненні фактів господарського життя;

3) запобігання негативним явищам у фінансово-господарській діяльності підприємства;

4) виявлення і мобілізація внутрішньогосподарських резервів забезпечення фінансової стійкості підприємства, оцінка фактичного використання виявлених резервів.

Наведені завдання виконуються в результаті функціонування системи бухгалтерського обліку та в наслідок її симбіозу з іншими функціями управління, зокрема з економічним аналізом та внутрішньогосподарським контролем, що свідчить про потенційну спрямованість системи бухгалтерського обліку на виконання завдань стратегічного управління.

Завдання організації бухгалтерського обліку слід розглядати в контексті мети, очікуваної від здійснення організаційних заходів та дій суб'єкта організації. Питання організації бухгалтерського обліку на підприємстві належать до компетенції його власника (власників) або уповноваженого органу (посадової особи) відповідно до законодавства та установчих документів. Дані суб'єкти при організації обліку на підприємстві повинні забезпечити виконання таких завдань: вибір методики ведення бухгалтерського обліку; вибір технології і техніки ведення бухгалтерського обліку; підбір облікового персоналу та забезпечення їх роботи.

Г.М. Шамота визначає, що «задачами організації бухгалтерського обліку є: своєчасне, повне, достовірне, безперервне відображення господарських операцій; обробка даних з використанням відповідних прийомів і способів П(С)БО, нормативних документів; складання бухгалтерської звітності та своєчасне її подання користувачам» [12, С. 157].

Отже, організація функціонування системи бухгалтерського обліку повинна забезпечити:

1) своєчасне, повне, достовірне, безперервне відображення всіх фактів господарської діяльності, які були здійснені на підприємстві;

2) опрацювання даних за допомогою відповідних процедур, прийомів та способів відповідно до вимог розкриття вихідної інформації;

3) складання на основі отриманого масиву опрацьованої інформації, зафіксованої у первинних документах та реєстрах звітності підприємства, та надання її зацікавленим користувачам.

Можна констатувати факт того, що важливе значення бухгалтерського обліку в системі управління підприємством (в т. ч. у підсистемі стратегічного управління) не реалізується в ході його організації.

Таким чином, організація бухгалтерського обліку на підприємстві – це сукупність способів створення та впорядкування системи бухгалтерського обліку для забезпечення її функціонування з урахуванням особливостей фінансово-господарської діяльності підприємства та вимог системи управління, що на ряду з можливістю симбіозу методологічної бази аналізу та контролю, ідентифікацією стратегічної мети розвитку системи бухгалтерського обліку на підприємстві, робить її адаптованою до сучасних суспільно-економічних потреб.

Вимогами до інформаційного забезпечення стратегічного управління є: можливість однозначно і конкретно оцінити рівень виконання управлінських рішень (які переваги і загрози стратегії, на якому етапі виконання стратегії знаходиться підприємство); швидка передача даних з бухгалтерії в службу менеджменту (і менеджерам, відповідальним за прийняття стратегічних і тактичних рішень); об'єктивність, своєчасність і легкість розрахунку; доступна і зрозуміла форма для управлінців [14, С. 243].

Н.Г. Нікандрова стверджує, що основними завданнями стратегічного управлінського обліку є :

1) формування особливо важливої, в т. ч. конфіденційної стратегічної інформації для прийняття конкретних управлінських рішень менеджерами верхнього рівня управління підприємством;

2) економічний аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища, в т. ч. стратегічної позиції підприємства на ринку, диференціації продукції підприємства, результативності діяльності центрів відповідальності;

3) контроль за ступенем досягнення поставлених стратегічних цілей і завдань підприємства;

4) забезпечення взаємозв'язку між стратегічною і оперативною діяльністю підприємства тощо [10].

На думку Т.Б. Кувалдіної, стратегічний облік повинен вирішити такі завдання:

1) створення умов та забезпечення зацікавлених користувачів достатньою інформацією для проведення найбільш об'єктивного аналізу ефективності діяльності підприємства і всіх його структурних підрозділів;

2) проведення аналізу ефективності діяльності компанії, визначення основних підконтрольних показників відповідно до встановлених стратегічних цілей, а також «вузьких» і пошук «слабких» місць;

3) проведення стратегічного планування з метою висловлення стратегічних завдань і планів дій в конкретних показниках, а також визначення відповідності організаційної структури компанії потребам організації;

4) здійснення контролю за досягненням поставлених стратегічних цілей [8, С. 114–115].

Окрім традиційних завдань, цілями організації бухгалтерського обліку в стратегічному управлінні суб'єктом господарювання є забезпечення можливості оцінки та аналізу зовнішнього соціально-економічного середовища, адаптація організаційної структури бухгалтерського апарату до організаційної структури системи управління, що дозволить сформувати індивідуальні інформаційні центри підкріплення процесів прийняття управлінських рішень, встановлення організаційних засад системи бухгалтерського обліку відповідно до стратегічних цілей розвитку суб'єкта господарювання.

Зміст організації бухгалтерського обліку в стратегічному вимірі розкривається через об'єкти – складові елементи системи бухгалтерського обліку суб'єкта господарювання, організаційні дії щодо яких повинні базуватися на таких принципах:

1) принцип відповідальності – процес організації бухгалтерського обліку забезпечується декларуванням її положень у внутрішніх розпорядчих документах та відповідальністю управлінського персоналу підприємства за організаційні дії. Слід зауважити, що система бухгалтерського обліку є складовою системи управління суб'єктом господарювання, що вимагає наявності тісного взаємозв'язку між положеннями розпорядчих документів в сфері організації та в сфері управління;

2) принцип правової відповідності – організація бухгалтерського обліку повинна здійснюватися відповідно до вимог, які передбачені законодавством, а у випадку необхідності вибору окремого елемента організації із множини встановленої законодавчо сукупності – вибір здійснювати виходячи з господарської необхідності та встановлених стратегічних цілей розвитку суб'єкта господарювання, декларувати їх у внутрішніх розпорядчих документах;

3) принцип аналогічності – застосування єдиних загальних

методологічних та методичних засад до організації обліку в усіх структурних одиницях суб'єкта господарювання, що забезпечить можливість здійснення аналізу досягнення проміжних результатів стратегічного розвитку суб'єкта господарювання;

4) принцип системності – визначення структурних елементів системи бухгалтерського обліку, характеру взаємозв'язків між ними, особливостей застосування організаційних аспектів до кожного з елементів, а також встановлення взаємозв'язків між системою бухгалтерського обліку та системою управління в рамках формування інформаційних запитів та задоволення їх;

5) принцип цілісності – розгляд системи бухгалтерського обліку підприємства як єдиного цілого та складової системи управління, поділ якого на складові здійснюється з метою досягнення поставленого результату тактичного та стратегічного характеру;

6) принцип адаптації – здатність системи бухгалтерського обліку враховувати нові організаційні аспекти, що виникають в ході загальнодержавної нормативно-правової вимоги, господарської необхідності або ж зміни стратегічних пріоритетів розвитку суб'єкта господарювання;

7) принцип індивідуальності та гомоморфізму – аспекти, за якими організований бухгалтерський облік на підприємстві повинен враховувати економічні інтереси (інформаційні потреби) якомога більшої кількості соціально-економічних суб'єктів, а також мати індивідуальну спрямованість для забезпечення, в першу чергу, процесу прийняття рішення всередині суб'єкта господарювання. Збирання та обробка необхідних даних для створення інформаційної бази і подання її у потрібному для прийняття управлінських рішень вигляді мають бути побудовані на загальних принципах, але в той же час й індивідуалізовані [4];

8) принцип конфіденційності – формування рівнів доступу до внесення змін в організаційні аспекти функціонування системи бухгалтерського обліку (перш ніж вносити зміни, необхідно проаналізувати їх прийнятність до інформаційних потреб стратегічного управління суб'єктом господарювання) та до використання обліково-економічної інформації;

9) принцип послідовності – можливість вибору із множини можливих підходів до відображення в обліку відповідних об'єктів, що ґрунтується на послідовному їх застосуванні відповідно до положень нормативно-правових актів та внутрішніх розпорядчих документів. У

разі зміни окремих складових організації бухгалтерського обліку чи елементів методики відображення господарських операцій в системі бухгалтерського обліку, в першу чергу, необхідно проаналізувати їх вплив на інформаційне забезпечення процесу стратегічного управління суб'єктом господарювання.

Дотримання принципів організації бухгалтерського обліку на підприємстві передбачає виконання власниками або ж уповноваженим органом комплексу організаційних завдань – завдань організації обліку, які базуються на завданнях бухгалтерського обліку та системі управління, першочерговим з яких є чітка ідентифікація стратегічних цілей розвитку суб'єкта господарювання.

Висновки та перспективи подальших досліджень. В умовах глобалізації суспільно-економічних процесів та посилення конкуренції висуваються нові вимоги до інформаційного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень на мікрорівні. Зміст даних вимог визначається необхідністю вивчення не тільки внутрішнього середовища, а й зовнішнього, формування інформаційної системи, яка б акумулювала релевантні дані стратегічного характеру. Побудова даної інформаційної системи можлива за умови чіткої ідентифікації напрямів стратегічного розвитку суб'єкта господарювання, що на даний час для вітчизняних підприємств є проблемними відносно розуміння необхідності та відсутності організаційних і методичних розробок. Першочерговим етапом в адаптації функціонуючих систем бухгалтерського обліку на мікрорівні до вимог стратегічного управління в рамках наведених обмежень та бар'єрів є удосконалення їх організаційних аспектів шляхом конкретизації завдань та визначення принципів організації бухгалтерського обліку на підприємстві.

Зважаючи на багатогранність проблеми формування системи інформаційного забезпечення процесу прийняття стратегічних рішень, подальші розвідки будуть спрямовані на дослідження теорії, методології та організації облікового забезпечення стратегічного управління суб'єктом господарювання.

Список використаної літератури:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16 липня 1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

- <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
2. *Алибеков Ш.И.* Стратегический учет в системе управления нефтегазодобывающим предприятием / *Ш.И. Алибеков, А.Х. Ибрагимова* // Бухгалтерский учет. – 2012. – № 7. – С. 124–125.
 3. *Білорус О.Г.* Економічна система глобалізму : монографія / *О.Г. Білорус*. – К. : КНЕУ, 2003. – 360 с. – С. 105.
 4. Бухгалтерський облік: актуальні проблеми та рішення : монографія / *С.С. Герасименко, А.О. Єпіфанов, М.Д. Корінько та ін.* ; за ред. д-ра екон. наук, проф. *С.С. Герасименка*, д-ра екон. наук, проф. *А.О. Єпіфанова*. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 162 с.
 5. *Гончаренко І.М.* Роль організації бухгалтерського обліку в системі управління підприємством / *І.М. Гончаренко* // Бухгалтерський облік, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку : Всеукр. наук.практ. конфер. (м. Чернігів, 25–26 жовт. 2013 р.) : тези доповідей. – Чернігів : Черніг. держ. технол. ун-т, 2013. – 160 с. – С. 45.
 6. *Деньга С.М.* Екаунтинг ефективності вкладення капіталу в торговельну сферу : монографія / *С.М. Деньга* // Організація екаунтингу в умовах мережевих комп'ютерних технологій обробки інформації. – Ч. 3. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2008. – 455 с.
 7. *Жиглей І.В.* Бухгалтерський облік як інструмент впорядкування господарської діяльності / *І.В. Жиглей* // Бухгалтерський облік, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку : Всеукр. наук.практ. конфер. (м. Чернігів, 25–26 жовтня 2013 р.) : тези доповідей. – Чернігів : Черніг. держ. технол. ун-т, 2013. – 160 с. – С. 7–8.
 8. *Кувалдина Т.Б.* Сущность, содержание и задачи стратегического учета / *Т.Б. Кувалдина* // Вестник ЧелГУ. – 2007. – № 10. – С. 110–115. – С. 114–115.
 9. *Легенчук С.Ф.* Проблеми розвитку стратегічного обліку в Україні / *С.Ф. Легенчук* // Бухгалтерський облік, економічний аналіз та контроль в умовах формування і розвитку сучасних концепцій управління : тези виступів XII Міжнар. наук. конф. – Житомир : ЖДТУ, 2013. – 388 с. – С. 224.
 10. *Никандрова Н.Г.* Организация системы стратегического управленческого учёта на предприятии / *Н.Г. Никандрова*

- [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pskgu.ru/projects/pgu/storage/wt/wt142/wt142_22.pdf.
11. *Семанюк В.З.* Формування підсистеми стратегічного обліку в умовах ринкових відносин / *В.З. Семанюк* // Формування ринкових відносин в Україні. – 2010. – № 11 (114). – С. 59–64.
 12. Сучасний бухгалтерський облік, аналіз і аудит: галузевий аспект : колективна монографія у 2 т. / за ред. *П.Й. Атамас*. – Дніпропетровськ : Герда, 2013. – Т. 1. – 358 с. – С. 155.
 13. *Хахонова И.И.* Система стратегического учета: формирование и развитие / *И.И. Хахонова, Н.Н. Хахонова* // Фундаментальные исследования. – 2013. – № 6. – Ч 3. – С. 720–724.
 14. *Чижевська Л.В.* Інформаційне забезпечення стратегічного управління підприємством / *Л.В. Чижевська* // Бухгалтерський облік, економічний аналіз та контроль в умовах формування і розвитку сучасних концепцій управління : тези виступів XII Міжнар. наук. конф. – Житомир : ЖДТУ, 2013. – 388 с. – С. 243.
 15. *Шайкан А.В.* Бухгалтерський облік в аспекті стратегічного управління промисловим підприємством : автореф ... д. економ. наук : 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності) / *А.В. Шайкан*. – К. : ДВНЗ «Київський нац. економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана», 2009. – 32 с.

КУЗЬ Василь Іванович – кандидат економічних наук, старший викладач кафедри обліку, аудиту і економічного аналізу Буковинського державного фінансово-економічного університету.

Наукові інтереси:

- теорія, методологія та організація обліково-аналітичного забезпечення стратегічного управління суб'єктом господарювання;
- аутсорсинг бізнес-процесів.

Тел.: (095)044-46-71.

E-mail: v_kuz@ukr.net.

Стаття надійшла до редакції 02.09.13